

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

SAAMBINDER

Chilliwack (British Columbia, Canada)

25/11/2021
jaargang 100

nr **08**

In de westelijkste provincie van Canada, achter het Rotsgebergte, werd in 1948 tevergeefs geprobeerd een gemeente te vormen. Vanaf juni 1950 werden er diensten gehouden. Het gehuurde gebouw in Pumtpown bij Sardis werd in 1951 gekocht en daarna tweemaal uitgebreid. Ds. C. Hegeman institueerde de gemeente op 30 april 1952. Hij bevestigde M. Romeijn (uit Krimpen aan den IJssel) en C. van der Spek (Rotterdam) tot ouderling en

H. Bisschop (Staphorst) en J. den Engelsman (Sint Maartensdijk) tot diaken. Voorjaar 1954 werd in Chilliwack een nieuwe kerk in gebruik genomen. Ds. A.M. den Boer opende de huidige kerk op 12 februari 1991. De gemeente had ruim 61 van de 69 jaar een predikant en heeft nog maar 19 keer een beroep uitgebracht. Ze heeft sinds 1975 een school en sinds 1987 een bejaardentehuis. Van 1956 tot 1989 was er een afdeling in Port Alberni op Vancouver-eiland.

Een eed in dienst van God

Jakob zweert een eed. Na twintig jaar in Haran keert hij terug in het beloofde land. Hij erkent dat God recht heeft op heel zijn leven. Vroeger bedroeg hij zijn broer Ezau en zijn vader Izak. Wat heeft hij in de jaren die volgden zijn schuld moeten inleven.

En Jakob zwoer bij de Vreze van zijn vader Izak.

Genesis 31:53b

Lezer, bent u zo met uw zonde en verlorenheid bekendgemaakt? Bij Bethel heeft God aan Jakob Zijn heil geopenbaard. Het is vrije genade dat Jakob zo mocht delen in Gods eenzijdig ontfermen. Hebt u in de verlorenheid van uw leven leren hongeren en dorsten naar Christus en Zijn gerechtigheid? Zonder dit nieuwe levensbeginsel kan van oprechte bekering geen sprake zijn.

Op de grens

Als Jakob deze eed zweert, blijkt zijn dienst aan God op verschillende manieren. Er wordt een grens getrokken. Dit is natuurlijk bedoeld als de grens tussen hem en Laban. Maar deze grens maakt ook duidelijk dat Jakob zich niet langer wil vermengen met Labans godsdienst.

Ook valt op dat Laban en Jakob ieder hun eigen taal spreken: Laban de Aramese taal en Jakob het Hebreeuws. Nu Jakob terug is in de erve van zijn vaderen, wenst hij ook de taal te spreken die daarbij hoort.

Hoe is dat bij ons? Door de oprukkende ontkerkelijking kunnen we de grens met de wereld niet meer zo gemakkelijk trekken. En we

moeten gewoon Nederlands spreken. Maar lopen nu de dienst van de wereld en de dienst van God in uw leven door elkaar? Hoe nodig is het juist in onze tijd dat we in opvoeding en onderwijs duidelijk maken waar de grenzen liggen. Het gaat om de onbedrieglijke norm van Gods Woord. Ook is het nodig dat onze taal gevoed wordt door de taal van Gods Woord. Dat Woord is voor ons bepalend.

Jakob roept bij dit alles de Heere aan als Getuige. Als jonge man bij de tent van zijn moeder was zijn leven nog overzichtelijk. Maar van die gemakkelijheid is weinig meer over. Wat hij na al die jaren van zijn leven terecht heeft gebracht, is meer krom dan recht te noemen. En dwars door alles heen zoekt hij toch een ander, een beter vaderland.

Lezer, kent u dit pelgrimsleven? Het is een stervensgang voor de oude mens. Hoe komt de zondelust naar boven en blijkt mijn eigen gerechtigheid een wegwerpelijke kleed. 'Hoe kleeft mijn ziel aan het stof! Ai, zie mijn nood' (Ps. 119:13 ber.). Is het uw levende verzuchting? Maar dan mag u uw hart en wandel blootleggen voor de Heere. Hij stelt uw oogmerk aan de dag.

Eerlijke afspraken

Laban is achterdochtig. Hij heeft Jakob tekort gedaan, maar Laban doet voorkomen alsof het andersom is. Hij stelt Jakob voor als de man van het kwaad en probeert zich volledig in te dekken. Bij Jakob is dit anders. Hij benoemt eerlijk wat Laban hem heeft misdaan. Ook werkt hij mee aan goede afspraken voor de toekomst. Maar hij wordt niet geleid door wantrouwen. Jakob is gelouterd. In al zijn omzwerven heeft de HEERE getoond van hem af te weten. Is Hij hem niet verschenen? De HEERE houdt Zijn werk in stand. Mensen die zonder God in de zonde leven, hebben niet werkelijk last van list en bedrog. Ze kunnen er wel de moeite van ondervinden, maar ze weten niet wat het is om persoonlijk verootmoedigd te worden. Hoe wonderlijk dat de Heere de Zijnen nu juist leidt tot de erkenning van persoonlijke schuld en onwaardigheid. Wat is het een heilgeheim om als een arme zondaar Christus te benodigen. Zo doet de Heere de gifangel weg uit alle list en bedrog. Hoe laat de plaatsbekledende Borg Zich in zulke wegen kennen. Welk een stille kracht gaat er van Jezus' bediening uit. Wat geeft het een zoete rust om bij Hem te mogen schuilen.

ds. G.W.S. Mulder,
Ridderkerk

In dit nummer

4 Christenen in de Vroege Kerk [3]

7 Commentaar: Vijandschap

20 Geestelijke blijdschap

- 2 Een eed in dienst van God
- 3 De zaligsprekingen [46]
- 5 Ds. A.F. Honkoop [7]
- 6 Bijbelstudie Jona [16]
- 8 Huwelijk vraagt blijvend onderhoud
- 9 Kerkplanting en kerkordening
- 10 Boekennieuws
- 11 Kerknieuws
- 11 Berichten
- 12 Kerkdiensten
- 19 Jeugdrubriek

Geloof in de Verbondsgod

Laban zweert bij de God van Abraham en de god van Nahor. Dit lijkt sympathiek; Abraham is Jakobs grootvader; Nahor die van Laban. Hij bedenkt dus een formule waar ze zich beiden in herkennen. Maar hij heeft het 'moge richten' (vers 53) gezegd in het meervoud. Laban ziet de God van Abraham en de god van Nahor dus als meerdere goden. Maar God is niet meervoudig; God is één. Laban weet wel van Gods openbaring aan Abraham. Met al zijn grote woorden komt hij dus openbaar als een mens zonder God.

Wat een waarschuwing voor ons.

Als het aan ons ligt, blijven we onbekeerd. Ook als we vele jaren met een kind van God hebben opgetrokken. O lezer, wat een aangrijpend voorbeeld. Zult u dan zo straks eeuwig buiten staan? Beken toch nog deze dag wat tot uw vrede dient. Vrees de Heere. Zijn dienst is een liefdedienst!

Hoe zien we dit bij Jakob. Hij zweert eenvoudig bij 'de Vreze van zijn vader Izak'. In deze benaming klinkt door dat God het waard is om ootmoedig te worden gediend. En dan noemt Jakob niet zijn grootvader of nog verdere voorvaders. Maar hij noemt zijn eigen vader. Jakob belijdt dat hij de Verbondsgod mag dienen. Met al zijn bedrieglijkheid en de gebrokenheid van zijn gezin mag hij zich aan Hem toevertrouwen.

De God van deze eed heeft Zijn Zoon gegeven tot een Verbond des volks (Jes. 49:8-13). Christus heeft in Zijn Borgwerk aan alle verbondsvoorwaarden voldaan. Lezer, heb toch geen rust voor u op goede gronden weten mag voor Zijn rekening te vallen. In Zijn ontferming is plaats voor een schuldig Jakobsvolk. In Hem zijn alle beloften ja en amen.

En u die de Heere vreest: hoe heerlijk is toch de geloofskennis van deze Verbondsmiddelaar. In Hem is alles te vinden wat een behoeftig en onverbeterlijk Jakobsvolk behoeft. Hij heeft het verbond met Zijn Vader besloten in Zijn zoen- en kruisverdienste. Hij is Voorbidder aan Zijn rechterhand. En Zijn Geest zucht voor ons met onuitsprekelijke zuchtigen. Zo mag u instemmen met de psalmdichter:

*Ik zwoer, en zal dit met een blij gemoed
Bevestigen, in al mijn levensjaren,
Dat ik Uw wet, die heilig is en goed,
Door Uw genâ bestendig zal bewaren.*
(Psalm 119:53 ber.)

Thomas Watson

De zaligsprekingen [46]

Zij zullen Gods kinderen genaamd worden

Want zij zullen Gods kinderen genaamd worden.
Mattheüs 5:9

Vóór het geloof wordt gewerkt, hebben wij met God niets van doen. Wij zijn, zoals de apostel het in een andere zin zegt, bastaarden en niet zonen (Hebr. 12:8). Een ongelovige kan God wel zijn Rechter noemen, maar niet zijn Vader. Mensen zonder God kunnen tot God naderen in de inzettingen, en hopen dat God hun Vader zal worden, maar zolang ze ongelovig zijn, zijn ze bastaarden.

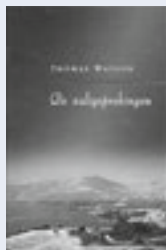
Habakuk 2:4: 'De rechtvaardige zal door zijn geloof leven'. Al Gods kinderen leven. Geen van hen is doodgeboren. Nu leven wij door het geloof. Zoals het hart de bron van het leven is in het lichaam, is het geloof de bron van het leven in de ziel. Het geloof maakt ons ook tot kinderen doordat het een verenigende genade is. Het verbindt ons met Christus. De andere genadegaven kunnen dat niet. Door het geloof zijn wij één met Christus en zo ook verwant met God. Als wij verenigd zijn met Gods eigen Zoon, worden wij aangenomen kinderen. De verwantschap komt door het geloof. God is de Vader van Christus. Het geloof maakt ons tot broeders van Christus (Hebr. 2:11) en zo wordt God onze Vader.

Kenmerken van het kinschap Gods

De vierde bijzonderheid waarover we moeten spreken is deze: wij moeten de kenmerken van Gods kinderen laten zien. Het komt er voor ons op aan dat we weten wiens kinderen we zijn. Augustinus zegt dat de hele mensheid in twee groepen is verdeeld: de mensen zijn óf kinderen van God, óf kinderen van de duivel.

1. Het eerste kenmerk van ons hemelse kinschap is de tederheid van hart (2 Kron. 34:27). Een kinderhart is een teder hart. Wie eerst een stenen hart had, heeft nu een vlezen hart. Een teder hart heeft droefheid over de zonde. Een teder hart smelt weg onder de genade. Een teder hart beeft onder Gods bedreigingen.
2. Het tweede kenmerk van het kinschap is het gelijk-zijn (Kol. 3:10). Het kind lijkt op zijn vader. Gods kinderen lijken op hun hemelse Vader. Zij dragen Zijn beeld en Zijn stempel.
3. Het derde kenmerk van Gods kinderen is dat zij de Geest van God bezitten. Hij wordt de 'Geest der aanneming tot kinderen' genoemd (Rom. 8:15). Hoe zullen wij weten dat we de Geest der aanneming tot kinderen hebben ontvangen, en dan ook werkelijk aangenomen zijn? De Geest van God heeft een drievoudig werk in degenen die tot kinderen worden gemaakt: het werk van de wedergeboorte, het werk van het smeken en het werk van het getuigen.
4. Het vierde kenmerk van Gods kinderen is ijver voor God. Zij ijveren voor Zijn dag, Zijn waarheid en Zijn eer. Zij die uit God geboren zijn, raken geprikkeld als God oneer wordt aangedaan. Mozes was rustig toen het om zijn eigen zaak ging, maar fel toen het om Gods zaak ging.

(wordt vervolgd)

Uit: "De zaligsprekingen",
Thomas Watson
(uitg. Den Hertog).

De verbreding van het christendom (3)

Het christendom groeit in de derde eeuw tot een factor van betekenis in het Romeinse Rijk. Rond het jaar 250 zijn er 1,1 miljoen christenen, in 300 is dat gegroeid tot ruim zes miljoen. Dat ging echter niet zonder strijd.

J.N. Mouthaan,
Veenendaal

De derde eeuw wordt gekenmerkt door intense vervolgingen. Het offeren aan de keizer was daarin een geliefd middel om de christenen op te sporen. Deze keizercultus was helemaal niet bedoeld als een serieuze godsdienst, maar had als doel om de eenheid in het Romeinse Rijk te bevorderen en vast te houden. De derde eeuw werd zo de eeuw van het martelaarschap van Perpetua (gestorven 203) en van bisschop Cyprianus van Carthago (ca. 210-258) en van vele anderen. Deze vervolgingen en martelingen schrikten echter niet af, maar trokken juist aan. Tertullianus (ca. 155-ca. 220) geeft daar gloedvol getuigenis van: 'Welaan dan, achtbare stadhouders, u zult bij het volk nog veel meer in gunst staan, indien u de christenen aan hun wensen opoffert: kruisigt, foltert, veroordeelt, vernietigt ons. In uw onrechtvaardigheid ligt het bewijs van onze onschuld: daarom laat God toe, dat wij deze dingen lijden' ("Apologeticum", hoofdstuk 50). In deze context gebruikt hij

ook het beroemde gezegde: 'Zo dikwijls u ons afmaait, vermeerdert zich ons aantal: het bloed der christenen is een zaad' ("Apologeticum", hoofdstuk 50).

Moed en doodsverachting

Wie het martelarenboek doorbladert, leest daarin getuigenissen van christelijke moed, vurigheid en doodsverachting. Een zekere Probus (zijn naam betekent: 'de deugdzame') antwoordde tijdens zijn verhoor het volgende op de vraag naar zijn naam: 'Mijn belangrijkste en edelste naam is: Christen; maar de naam waarmee ik over de wereld ga is: Probus' ("Martelarenboek van Tarachus, Probus en Andronicus"). Een zeker diaken, Laurentius genaamd, werd in 252 geroosterd boven een vuur. Volgens het martelarenboek zei hij na enige tijd met grote vrijmoedigheid: 'Keer dat gedeelte van mijn lichaam, dat gebraden is, om en verteer het'. De kroniekschrijver zegt daarvan: 'Door de genadige versterking van God, waren de kolen voor hem als rozen en als een verkoeling

en verfrissing in zijn lijden. Na voor het Romeinse Rijk en zijn vijanden gebeden te hebben, ontsloep hij in de Heere onder grote volharding' ("Martelarenboek", blz. 37-38).

De doodsverachting is een rode draad in veel martelaarsgetuigenissen. Het geheim van deze doodsverachting lag in de opstanding der doden. Een christen die lijdt, hoopt op God om de ware opstanding te verkrijgen, aldus Tertullianus. Naast het getuigenis van de martelaren, was er ook het getuigenis van het eenvoudige christelijke leven. In een anonieme tekst aan een zekere Diognetus (tweede eeuw) wordt het volgende over hun levensstijl gezegd: 'Ze wonen in hun eigen land, maar als vreemdelingen. Ze delen in alles mee als burgers, maar hebben alles te lijden als vreemdelingen. Elk vreemd land is hun vaderland en elk land is hun vreemd. Ze trouwen als ieder ander. Ze krijgen kinderen, maar ze leggen hun nageslacht niet te vondeling. Ze delen hun tafel, maar niet hun bed. Ze leven 'in het vlees', maar niet 'naar het vlees'. Ze vertoeven op aarde, maar ze zijn thuis in de hemel. Ze gehoorzamen de vastgestelde wetten, maar in hun eigen leven overtreffen ze de wetten. Ze houden van allen, maar ze worden door allen vervolgd' ("Aan Diognetus", hoofdstuk 4, paragraaf 5-11).

Sterkere groei

Rond het jaar 350 is er veel veranderd in het Romeinse Rijk. Dankzij de inspanningen van Constantijn de Grote is het christendom inmiddels een toegestane godsdienst geworden. De groei was daardoor nog sterker geworden. De schatting is dat er van de 60 miljoen inwoners in het Romeinse rijk, ruim 33 miljoen christen waren. Deze nieuwe situatie heeft echter ook schaduwzijden. Dankzij de vrede voor de christenen, laaien er felle discussies op over de leer van de Drie-eenheid en de twee naturen van Christus. De vraag kan ook gesteld worden of de diepgang van het christendom onder deze uiterlijke voorspoed niet geleden heeft. Toch is er geen reden om te twifelen aan het feit dat het christendom in deze vierde eeuw daadwerkelijk groeide. De kerkvaders uit de vierde eeuw geven er in hun geschriften getuigenis van dat ze de Christus der Schriften waarachtig liefhadden. Gemeenten van waaruit zulke predikers werden voortgebracht en waar dergelijke predikers werkten, moeten wel werkplaatsen van de Heilige Geest zijn geweest.

(wordt vervolgd)

Uitzien naar het Vaderhuis

W.B. Kranendonk,
Amersfoort

'Wat het ergste is, nu ik met emeritaat ben en niet meer de gemeenten kan dienen? Dat ik Jezus niet meer in al Zijn heerlijkheid en beminnelijkheid kan uitdragen en uitstellen. Dat maakt me soms bedroefd', zei ds. Honkoop na zijn emeritering.

In augustus 2000 maakt de neuroloog twee dingen aan ds. Honkoop duidelijk. Een: het was een voorrecht dat hij bijna vijftig jaar had mogen preken. Twee: zijn reserve was op. Hij was versleten en had geen weerstand meer.

Ds. Honkoop voelde dat de neuroloog gelijk had. Ook al had de kerkenraad van Wageningen zijn werklust fors verlicht, het ging toch niet langer. Op zondag 9 april 2000 ging hij voor het laatst in zijn eigen gemeente voor. Nadien probeerde hij nog eenmaal per zondag te preken, in de gemeente Nisse. Maar achteraf zei hij eerlijk, dat hij halverwege de dienst had staan tollen op de preekstoel. 'Je maakt de dienst dan wel af, maar vraag niet hoe'. Er restte hem niets anders dan emeritaat aanvragen, dat de classis Barneveld hem met ingang van 1 oktober eervol verleende. Aan de gemeente Wageningen schreef hij dat het hem zwaar viel om emeritaat aan te vragen. 'De Heere weet hoe ontzettend moeilijk dit voor mij is. Ik was bijzonder aan de gemeente verbonden en wilde er niet aan denken alles los te moeten laten. De innerlijke strijd is in deze maanden soms zeer hoog gegaan. Satans aanvechtingen waren soms geweldig en de gedachte niet meer te kunnen preken onverdraaglijk'.

In een latere terugblik zei hij: 'De Heere heeft me voor opstand bewaard, maar moeilijk was het wel. 's Zondagsmorgens stond je altijd vóór twee of drie preekbeurten. Nu was er 's zondagsmorgens niks; het was leeg'.

Stumperige preken

Dat veranderde toen de Heere overkwam. 'Hij liet me zien wat er voor me weggelegd

is. Er komt een tijd dat ik nooit meer hoeft te zondigen, dat ik Hem volmaakt mag grootmaken. Hier op aarde zijn de beste preken maar stumperig, maar de volmaaktheid wacht. Ontbonden te zijn en met Christus te zijn, is toch verreweg het beste. Er zijn ogenblikken dat ik daar naar verlang'.

Dat uitzien naar de eeuwige gelukzaligheid was er soms heel sterk. Zoals bij het overlijden van zijn broer Piet, in de familie Pup genoemd, die in 1994 de herdersstaf in Kampen had mogen neerleggen. Ds. Honkoop had zich nauw aan hem verbonden gevoeld. Met een zekere jaloersheid had hij hem nagestaard. 'Pup mocht vroeg naar huis en ik moet nog een eind mee', schreef hij in een In Memoriam.

Graag had ds. Honkoop in een dienst

afscheid van de gemeente Wageningen genomen. Maar daarvoor was hij te zwak. Op woensdag 4 oktober werd er een bijeenkomst gehouden waar hij een kort afscheidswoord sprak over 2 Thessalonicenzen 2 vers 16 en 17: 'En onze Heere Jezus Christus Zelf, en onze God en Vader, Die ons heeft liefgehad, en gegeven heeft een eeuwige vertroosting en goede hoop in genade, vertrooste uw harten, en versterke u in alle goed woord en werk'. In zijn afscheidswoord bedankte ds. Honkoop kerkenraad en gemeente voor de verbondenheid, en zijn vrouw voor haar liefde, trouw en geduld. 'Je hebt altijd naast me gestaan en soms, als het nodig was, me bemoedigd als ik de moed liet zakken. En als ik te hard vooruit wilde, heb je me afgeremd'. Daarna spraken ds. J.J. van Eckveld namens het curatorium, ds. A. Moerkerken namens de Theologische School en ouderling D.J. Laros namens kerkenraad en gemeente.

Naar Kloetinge

Ds. en mevrouw Honkoop vestigden zich in Kloetinge, waar ze al enkele jaren een bungalow hadden. Opmerkelijk was wel dat hij na zijn emeritaat, anders dan toen de gewoonte was, nog enige tijd lid van het curatorium bleef. Daardoor kon hij in januari 2002 ook de bijeenkomst ter gelegenheid van het 75-jarig jubileum van de Theologische School openen. Het was zijn laatste openbare optreden.

Het vijftigjarig jubileum van ds. Honkoop, in 2003, werd op bescheiden wijze herdacht. In de jaren die volgden, was er de nodige zorg over de gezondheid van zowel dominee als mevrouw Honkoop. In 2007 werd bij hem een kwaadaardige ziekte met uitzaaiingen ontdekt. Op 1 december van dat jaar mochten de predikant en zijn vrouw nog herdenken 65 jaar getrouwd te zijn. Ruim anderhalve maand later, op 21 januari 2008 overleed ds. A.F. Honkoop. Ds. Moerkerken schreef in De Saambinder: 'Hij heeft het uitzien van zijn hart verkregen'.

De rouwdienst, die gehouden werd in de Sionkerk te Goes, werd geleid door ds. D. de Wit, die in Wageningen nog ouderling bij ds. Honkoop was geweest. Hij sprak naar aanleiding van Psalm 43. 'Ds. Honkoop was een Christusprediker. Hij predikte niet alleen Christus in Zijn verdienste, maar ook in Zijn toepassing, hóe je Hem leert kennen. Ds. Honkoop voelde zichzelf een albederver. Door Christus komt een albederver echter toch Thuis en zal hij eeuwig zingen van Gods goedertierenheid'.

(slot)

Jona's intree in Ninevé

'Ninevé nu was een grote stad Gods, van drie dagreizen. En Jona begon in de stad te gaan, één dagreize; en hij predikte en zeide: Nog veertig dagen, dan zal Ninevé worden omgekeerd. En de lieden van Ninevé geloofden aan God; en zij riepen een vasten uit en bekleedden zich met zakken, van hun grootste af tot hun kleinste toe. Want dit woord geraakte tot den koning van Ninevé, en hij stond op van zijn troon en deed zijn heerlijk overkleed van zich; en hij bedekte zich met een zak, en zat neder in de as'.

Jona 3:3b-6

ds. C.A. van Dieren,
Rijssen

Daar gaat Jona naar de grote stad Ninevé, waar ontzaglijk veel adamskinderen wonen. Moet één man daar gaan preken? Dat is toch onbegonnen werk!

Maar Jona heeft niet gerekend. Hij is gewillig gemaakt en brengt in alle eenvoudigheid het Woord van God aan de mensen. Dat Woord is als een tweesnijdend zwaard en het gaat door tot in het diepst van het bestaan van de Ninevieten. Het is maar een korte preek, die Jona houdt. 'Nog veertig dagen, dan zal Ninevé worden omgekeerd'. Twee dingen zien we daarin. In de eerste

plaats preekt Jona Gods lankmoedigheid. Niet vandaag, maar over veertig dagen zal Gods oordeel komen. God geeft de Ninevieten nog tijd. Is het voor u al een wonder dat u deze dag nog kreeg? In de tweede plaats preekt Jona Gods rechtvaardigheid. Het einde zal komen. God kan de ongerechtigheid niet langer gedogen en Ninevé zal totaal verwoest worden. In de dadelijkheid worden de Ninevieten voor Gods rechterstoel gedagvaard.

De schuld aangewezen

We lezen niet dat Jona de mensen ook op de genade en de mogelijkheid van verzoening gewezen heeft. Is er dan geen hoop? God gaf hem Zelf de woorden. Jona begint waar we beginnen moeten. Hij begint niet bij het kruis, maar met de kennis van God en Zijn rechtvaardigheid. Hij wijst de schuld aan.

Zo gaat Jona één dagreis door de straten van Ninevé. Onmiddellijk draagt het Woord rijke vrucht. De mensen zeggen niet, zoals wij zo gemakkelijk kunnen doen: 'O, dan hebben we nog negenendertig dagen'. Wat zijn we toch blinde dwazen. De Ninevieten zijn ons tot voorbeeld, want er staat dat ze aan God geloofden. Ze houden Zijn woord voor waar. Het oordeel komt! Hun hele bestaan schudt en ze vernederen zich voor Gods aangezicht. Was dat zaligmakend geloof? Dat zouden we graag willen weten, maar Kohlbrugge waarschuwt ons om met het verstand Gods werk niet te verkleinen.

Het aanvaarden van de straf

Weet u wat die heidenen ons leren? Dat het begint met het aanvaarden van schuld en straf. Wie door het Woord getroffen wordt, is als de tollenaar in de tempel: 'O God, zijt mij zondaar genadig'.

Het duurt niet lang of ook de koning hoort van Jona's preek. We zouden nu verwachten dat die onheilsprofeet onmiddellijk de stad wordt uitgezet. Nee, door Gods Geest aangegrepen wordt de koning een voorbeeld voor zijn volk. Hij staat op van zijn troon, werpt zijn purperen mantel van zich af en bekleedt zich met een zak van rouw en boetvaardigheid.

Hoe is het in ons koningshuis en met onze regering? Smeken we de Heere of Hij juist in deze tijd wil ingrijpen? Dan alleen is er verwachting. Misschien zegt u bij voorbaat: 'Dat kan toch niet'. Is dat zo? Gelooft u niet dat de Heere ook nu even grote wonderen kan doen? 'Zijn Godd'lijk almacht spreekt, en 't is er; Zijn wil gebiedt, en 't wordt terstond'.

Vragen

1. Wat is de inhoud van Jona's preek in Ninevé?
2. Waarin zijn de inwoners van Ninevé ons ten voorbeeld?
3. Hoe is uw gebed voor het koningshuis en de regering?

(wordt vervolgd)

Vijandschap

C.S.L. Janse,
Apeldoorn

De laatste tijd gaan allerlei vijandbeelden en complottheorieën rond. Ongetwijfeld wordt dat gestimuleerd door de coronapandemie. Veel mensen zijn daardoor opgeschrikt in hun normale bestaan en voelen zich bedreigd.

In de publieke ruimte moet men z'n woorden wegen.

Bill Gates zou van de situatie gebruikmaken om zijn boze plannen door te voeren. Vaccinatie tegen corona zou vrouwen onvruchtbaar maken. Met name in evangelische kring wordt gemakkelijk een verband gelegd met passages uit het laatste Bijbelboek. Nu is het ongetwijfeld zo dat de coronapandemie ons veel te zeggen heeft. De moderne mens die dacht de zaken aardig goed in de hand te hebben, wordt geconfronteerd met een onbeheersbare epidemie die het maatschappelijk leven ingrijpend verstoort. Vanuit de Bijbel kunnen we het echter weten: 'De HEERE regeert'. Uiteraard moeten we ons daarbij hoeden voor ongegronde beschuldigingen in welke richting dan ook. Op internet kan iedere dwaas zijn boodschap kwijt en de een neemt het gemakkelijk over van de ander. Het Bijbelboek Openbaring is al vele malen misbruikt om lichtvaardig allerlei verschijnselen te duiden en voorspellingen te doen die niet uitkwamen. Het gezag van de Bijbel wordt daardoor ondermijnd. Daar moeten we dan ook niet aan meedoen en evenmin geloof hechten aan allerlei spookverhalen over vaccins. De principiële bezwaren tegen vaccinatie,

zoals die vanouds onder ons bestaan, moeten we daarmee niet vermengen.

Hoeveel ruimte?

Beter kunnen we ons richten op de gevaren die in onze maatschappij werkelijk aan de orde zijn. Bijvoorbeeld als het gaat om de positie van het reformatorisch onderwijs. Hoeveel ruimte blijft daar om Gods Woord na te spreken op punten die duidelijk ingaan tegen de hedendaagse overtuiging? Ook in andere verbanden is die vraag actueel. Steeds duidelijker openbaart zich een grote(re) vijandschap tegen de Bijbelse beginselen. Dat bleek ook wel bij de acties in het kader van de Week van het Leven. De uitgezonden reclamespotjes riepen veel protesten op bij de Reclame Code Commissie. Veel meer dan in andere jaren. Er werd gesproken van misselijkmakende reclame. Betekent dit dat de werkelijkheid van een abortus mensen misselijk maakt? Dat zou dan nog zo erg niet zijn. Op een radiozender gaven presentatoren hun negatieve commentaar zelfs dwars door de reclame uitzending heen. Ze spraken van 'tyfusreclame'. Dat is volstrekt ongehoord. Daar betaal je niet voor. Maar het maakt opnieuw duidelijk hoe

diep de aversie, ja de vijandschap zit.

Vrouwenrechten

PvdA-leider Ploumen typeerde de Week van het Leven als een week tegen vrouwenrechten. In haar ogen geldt abortus als een onaantastbaar recht, als een van de rechten van de mens. In feite is dat dus het recht om menselijk leven te doden! Abortus is duidelijk een uitvloeisel van de vrije seksuele moraal. Volgens velen is het volstrekt ongepast om deze 'verworvenheden' ter discussie te stellen. Dat geldt niet alleen in Nederland, dat vind je ook elders in de westerse wereld. In Finland zijn rechtszaken aangespannen tegen een bisschop en een politicus die opkwamen voor de Bijbelse visie op huwelijk en seksualiteit. Evenzo werden in de Tweede Kamer vragen gesteld hoe het mogelijk is dat in de Pro Life ziektekostenpolis een vergoeding voor abortus is uitgesloten. De wetgeving biedt daar ruimte voor en de mensen kiezen er zelf voor, maar volgens GroenLinks is zoiets niet meer van deze tijd. Abortus is een basisvoorziening waar iedereen recht op heeft. Zo ligt dat helaas tegenwoordig.

Twee fronten

Onmiskenbaar is er in onze samenleving sprake van een strijd op twee fronten. De ruimte om in eigen kring naar Bijbelse overtuiging te leven, wordt steeds meer ingeperkt. Ook daar moeten seculiere normen doorslaggevend zijn. Dat geldt voor ons onderwijs, maar ook in andere verbanden is dat aan de orde. Gewetensbezwaren op grond van Gods Woord vinden steeds minder erkenning. Denk aan zondagsarbeid, maar ook aan gewetensbezwaren tegen vaccinatie. Daarnaast is er ook steeds minder ruimte om in het publieke leven te waarschuwen tegen het kwade en op te roepen tot een leven naar Gods geboden. Al gauw vindt men dat dergelijke uitlatingen kwetsend zijn voor andersdenkenden of de sociale veiligheid aantasten. Uiteraard moet men zeker in de publieke ruimte z'n woorden wegen. Mensen die in het geheel niet vertrouwd zijn met de Bijbel kunnen gemakkelijk dingen verkeerd opvatten. Maar daarmee mogen we niet afdoen aan de scherpte van de boodschap. Wat kwaad is moet kwaad genoemd worden. Al geldt, dat een wijze tijd en wijze zal weten (Pred. 8:5). Het is niet voldoende dat men ons met rust laat, maar het gaat erom dat 'God van eenieder geëerd en gediend wordt gelijk Hij in Zijn Woord gebiedt' (art. 36, NGB).

Huwelijk vraagt blijvend onderhoud

Sofeke van Olst,
preventiewerker en
hulpverlener Stichting De Vluchtheuvel

'O, jullie hebben dit echt nodig! Hebben jullie problemen? Praten jullie nooit?' De grapjes vliegen over en weer tijdens de eerste avond van een echtpaarbijeenkomst. Het lijkt voor verschillende mensen een grote stap te zijn om in groepsverband na te denken over het huwelijk. De herkenning bij elkaar en bij de aangegeven onderwerpen verandert echter al snel de sfeer. 'Dit zou iedereen die getrouwd is moeten doen. We praten nu over waar het werkelijk om gaat! Ik begrijp mijn man of vrouw nu veel beter.'

Gelukkig wordt er in veel van onze gemeenten iets aangeboden in de vorm van huwelijksvoorbereiding. Jonge stellen bespreken samen belangrijke onderwerpen rondom het Bijbelse huwelijk. Wie echter al wat langer getrouwd is, zal het herkennen. Een huwelijk heeft blijvend onderhoud nodig. Meestal groeit het aantal verantwoordelijkheden als we ouder worden. Denk bijvoorbeeld aan de drukte van het gezinsleven, taken in de kerk of op het werk. Je kunt druk zijn met alles en iedereen, behalve met elkaar. Het gevolg kan zijn dat je als man en vrouw uit elkaar groeit. Irritaties stapelen zich op en je begrijpt elkaar niet altijd meer. Deze zaken komen in elk huwelijk voor en zijn op zich niet problematisch. Je voelt het meestal wel als het tijd is om weer eens goed te praten en om tijd met elkaar door te brengen. Elk huwelijk heeft immers onderhoud nodig! Als we dit signaal niet oppakken en maar doorgaan alsof er niets aan de hand is, dan kan dit wel tot ernstiger problemen leiden. Denk aan een auto, die je ook goed moet onderhouden. Anders kom je vroeg of laat voor nare verrassingen te staan.

Ontspoorde situaties

Binnen De Vluchtheuvel zien we dat het aantal ernstig ontspoorde huwelijkssituaties helaas toeneemt. Uit een klein intern onderzoek bleek dat van de 200 echtparen in relatietherapie er bij 43% sprake is van ontrouw en vreemdgaan, zowel fysiek als digitaal. We kunnen allerlei redenen aandragen voor deze schrikbarende cijfers, maar het is duidelijk dat er in onze open samenleving veel afkomt op het huwelijk. Er is ten diepste een geestelijke strijd gaande. De duivel is er op uit om gezinnen in de gemeente kapot te maken. Hoe belangrijk is het om ons te wapenen en onze kracht allereerst te zoeken in de Heere en in de sterkte van Zijn macht. Ook ambtsdragers herkennen dit vanuit de pastorale praktijk. Zij worden er vaak pas bij betrokken als er al grote problemen zijn. Kerkenraden besteden veel tijd aan de bespreking van ingewikkelde huwelijkskwesaties, terwijl de situatie soms al hopeloos lijkt.

Tijdig investeren

Juist vanwege de huwelijksproblematiek die we tegenkomen bij De Vluchtheuvel willen we graag aandacht vragen voor het

tijdig investeren in huwelijken. In juni lanceerden wij de webpagina www.relaties.stichtingdevluchtheuvel.nl. Hier kunt u al ons aanbod vinden op het gebied van huwelijk en relatie. Het is mogelijk om jezelf als echtpaar in te schrijven voor één van de volgende activiteiten. Maar het is ook mogelijk om deze in uw gemeente te organiseren. Bovendien is het mogelijk om bonnen te bestellen om één van deze activiteiten cadeau te geven.

1. Wij bieden de 'Marriage Workshop' aan in samenwerking met www.hartelijkverbonden.nl. Dit is een ontspannen dag in de buitenlucht, waarin je samen actief aan de slag gaat met theorie en creatieve opdrachten.
2. De 'Houd me vast-cursus' is een methode die echtparen naar hun eigen patronen laat kijken. Je leert op een heel ander niveau met elkaar te praten en versterkt zo de emotionele band. Wij bieden deze cursus aan op locatie, maar deze kan ook digitaal gevolgd worden.
3. Het is mogelijk om je huwelijk te laten evalueren, middels een uitgebreide relatiescan. In combinatie met een adviesgesprek geeft de uitslag een goed beeld van de sterke en minder sterke kanten van de relatie.
4. Het is mogelijk om 'APK-avonden' in uw gemeente te organiseren, waarbij u een van onze sprekers uitnodigt. De inhoud van de bijeenkomsten stemmen we graag met u af. Denk aan communicatiepatronen, seksualiteit, opvoeding en/of je rugzak. In plaats van een aantal avonden, organiseerden sommige kerken een volledige dag, inclusief een romantische maaltijd.

Vijfentwintig jaar geleden was het nog helemaal niet zo gewoon om huwelijkstoerusting aan te bieden aan jonge stellen. Intussen zijn we het imago 'alleen voor probleemgevallen' gelukkig grotendeels kwijtgeraakt. Het is logisch dat je je goed wilt voorbereiden op een grote stap als het huwelijk. Wij hopen van harte dat huwelijksonderhoud dezelfde ontwikkeling gaat doormaken. Het onderhouden van je huwelijk, onder de inwachting van de zegen van de Heere, is niet voorbehouden aan 'probleemgevallen', maar is belangrijk voor iedereen die de waarde van zijn of haar huwelijk inziet.

www.relaties.stichtingdevluchtheuvel.nl -
huwelijk@stichtingdevluchtheuvel.nl

Kerkplanting en kerkordening

Voor onze oriëntatie in de kerkgeschiedenis eerst vier jaartallen:

- 1517** Begin van de Reformatie.
- 1568** Convent van Wesel, de eerste niet-officiële kerkvergadering, tevens het begin van de 80-jarige oorlog.
- 1571** Synode van Emden, 450 jaar geleden. Dat is het onderwerp van dit artikel.
- 1618/19** Dordtse Synode.

Wanneer we deze jaartallen overzien, wordt duidelijk hoe de Heere tussen 1517 en 1568 ervoor zorgde dat de kerk van de Reformatie in ons vaderland mocht groeien. In die eerste vijftig jaar werkte de Heilige Geest krachtig, en kwamen de vruchten van de Geest openbaar. Er ontstonden ‘gemeenten onder het kruis’, ook al liet de organisatie van de kerk nog veel te wensen over. Een halve eeuw van kerkplanting dus, onder Gods rijke zegen.

v. A.

Kerkordening

De volgende vijftig jaar, van 1568 tot 1618, is de tijd van Gods trouwe, zorgende hand over de kerk in ons vaderland. Er is sprake van meer ordening, te midden van dreigende wildgroei. Door dezelfde hand Gods is dit de tijd van de kerkordening. Tussen 1568 en 1618 vinden er kerkelijke vergaderingen plaats, die als middel in Gods hand voor die ordening zorg dragen. Dat loopt uit op de Dordtse Kerkorde van 1618/19. Daaraan weten we ons als gemeenten nog steeds principieel verbonden. In de DKO zien we de presbyteriale kerkstructuur, die zich eenvoudig wil richten naar de Heilige Schrift. De grondstructuur van de DKO is niet pas in 1618/19 ontstaan, maar was een rijpe vrucht van kerkvergaderingen in de periode die daaraan vooraf ging. Na een halve eeuw kerkplanting volgde een halve eeuw kerkordening. Wonderlijk, hoe God zorgde, ondanks het feit dat er al die jaren oorlog en vervolging heersten. De Heere zorgde wijs en goed voor het welzijn van de kwetsbare gereformeerde plantjes in ons bedreigde vaderland. We mogen Gods daden niet vergeten!

Het is opmerkelijk dat ds. G.H. Kersten in 1937 in opdracht van de Generale Synode een ‘Kerkelijke handboekje’ uitgaf waarin hij de acta van de kerkvergaderingen in de periode van 1568 tot 1618 heeft gebundeld, dus ook die van Emden. Zijn Voorwoord besluit hij met: ‘Het is een verblijdend teken dat de gemeenten behoefte gevoelden aan een nieuwe uitgave van de kerkordeningen van de oude Nederlandse synoden. De Heere stelle deze dienstbaar tot haar hechtere bevestiging op het voor haar regering door de Godvruchtige vaders naar het Woord des Heeren gelegde fundament’.

Zou de behoefte waarover ds. Kersten zijn blijdschap uitspreekt door ons nog zo gevoeld worden?

Samenstelling

450 jaar geleden vond dus de Synode van Emden plaats. Dat is waard om bij stil te staan! Drie jaar daarvoor kwam men in Wesel vrijblijvend samen, zonder ambtelijk mandaat. Maar in 1571 was er in Emden sprake van een echt synodale vergadering met officiële afgevaardigden. Door de

oorlog tegen Spanje vergaderde men in het buitenland, net over onze oostgrens, in het Duitse Emden. Men koos voor Emden omdat die plaats bekend stond als ‘herberg der gemeente Gods’, maar ook door de gunstige ligging.

Van heinde en ver kwamen de afgevaardigden van de verdrukke kerken naar Emden. Ze leefden en leden onder het kruis van de vervolging. Vooral Marnix van Sint Aldegonde heeft zich voor deze synode ingezet. Het was de eerste nationale synode die met ambtelijk gezag kon spreken, omdat de afgevaardigden door middel van hun lastbrief de kerken vertegenwoordigden.

Grondlijnen

De grondlijnen die de Synode van Emden trok zijn zegenrijk gebleken voor de kerk in ons land. Welke grondlijnen bedoelen we? Het kan slechts kort aangeduid worden. Men was beducht voor heerszucht en hiërarchie in de kerk. Dat gold alle geleedingen, dus van de plaatselijke gemeente tot de landelijke kerkgemeenschap. De kerkenraad en de meerdere vergaderingen zijn daarom geen bestuurscolleges. Alle regeermacht in de kerk moet dienend van aard zijn. Vandaar het evenwicht tussen de drie ingestelde ambten enerzijds, en anderzijds ‘het ambt aller gelovigen’, dus de verantwoordelijkheid van de gemeente(leden). Dat geldt ook het evenwicht tussen de zelfstandigheid van de plaatselijke kerk en de gezamenlijke verantwoordelijkheid binnen het geheel van het kerkverband. De toepassing van de onderlinge en ambtelijke tucht was een aangelegen zaak.

De Synode van Emden gaf weliswaar slechts de hoofdlijnen aan, maar die zijn wel grondlegend gebleken. Zo ook het feit dat de besluiten van een meerdere vergadering bindend zijn, met altijd het recht van appél. We horen immers bij een organisch geheel. Men was wars van independentisme. In kerkelijke vergaderingen hield men zich afzijdig van politieke ontwikkelingen. Dat was pijnlijk voor Prins Willem I, maar men wilde nu eenmaal geen politiek in de kerk.

Het mag duidelijk zijn dat de afgevaardigden in Emden zuiver gereformeerd wilden zijn, en bij de grondslag van de kerk eerbiedig wilden luisteren naar de Schrift. De door Emden uitgesproken beginselen zijn onmisbaar voor het wezen van de kerk van Christus. God geve dat we geestelijke nazaten van dit voorgelicht mogen zijn, in ons hart en in de kerkelijke praktijk.

Boekennieuws

"De dauw des hemels. Bijbels dagboek", ds. G. van Reenen; uitg. De Banier; € 19,95.

De dauw des hemels. Bijbels dagboek

Nog niet zo lang geleden was het lezen van een dagboek niet algemeen gebruikelijk. Er waren ook nog niet zoveel dagboeken. Als men wél een dagboek las, begon men in het nieuwe jaar weer in datzelfde boek te lezen. Nogal eens was dat "Korenaren uit de volle oogst" van Philpot. Dat mooie dagboek is gelukkig nog steeds verkrijgbaar. Maar in de loop van de tijd zijn er heel veel dagboeken bijgekomen! Dagboeken die als dagboek geschreven zijn, maar ook dagboeken die samengesteld zijn uit geschriften van zowel oude als meer hedendaagse schrijvers. Momenteel zijn er ongeveer vijftig 'samengestelde' dagboeken verkrijgbaar, maar er zijn ook veel uitgaven die inmiddels uitverkocht zijn. Bij elkaar kom je al gauw op zo'n honderd uitgaven. Dan gaat het alleen om uitgaven die in onze lezerskring vertrouwen genieten.

En de stroom blijft nog vloeien. Uit de geschriften van ds. G. van Reenen (1864-1935) heeft mevrouw J. Kranendonk-Gijssen een mooi dagboek samengesteld. Een dagboek samenstellen houdt in dat sommige dingen aangepast moeten worden om een afgerond geheel te krijgen, maar de samensteller heeft dat heel verantwoord gedaan. Van Reenen is helemaal Van Reenen gebleven. Ds. Van Reenen had een bijzondere stijl van schrijven, eenvoudig

en duidelijk. 'De mensen die een beetje vlug van hoofd zijn begrijpen het toch wel', zei hij eens tegen zijn dochter, 'maar ook een eenvoudig mens moet het kunnen begrijpen'. Maar vooral legde hij zich erop toe om de boodschap van zonde en genade, van Wet en Evangelie zo indringend mogelijk aan het hart van de lezers te leggen. In zijn preken sprak hij iedereen aan, bekeerd en onbekeerd. Met eikenbomen der gerechtigheid had hij niets op, maar voor de kleinen in de genade had hij een bijzondere aandacht.

Het hele dagboek is vol onderwijs. Voor iedereen is er een boodschap. Mooi dat er van ds. Van Reenen ook op deze manier iets bewaard blijft.

A. Bel, Vlaardingen

"Troost, troost Mijn volk", ds. G.J. van Aalst; uitg. De Banier; 128 blz., € 15,95.

Troost, troost Mijn volk

Het is de bekende tekst uit Jesaja 40 die als titel aan de prekenbundel van onze leermeester ds. G.J. van Aalst is meegegeven. Acht preken zijn in de bundel opgenomen. De teksten voor de preken zijn genomen uit het tweede deel van Jesaja, dus hoofdstuk 40 tot en met 66. Het zogenaamde Troostboek, waarin Jesaja profetisch mag spreken over de ballingschap en de verlossing uit de ballingschap, maar onze broeder schrijft ook over de komst van Christus in het vlees, zelfs over de tweede komst van Christus op de wolken.

Onze broeder schrijft in het Voorwoord dat hij deze preken mocht houden met innerlijk vermaak. Ook het lezen van deze preken was met innerlijk vermaak, want:

- De preken zijn voluit Schriftuurlijk-bevindelijk. Zoals broeder Van Aalst het ons als student voorhield: eerst de tekst verklaren vanuit het verband, daarna bevindelijk toepassen! Bij het lezen van de preken is te merken dat, zoals elke prediker betaamt, een grondige studie heeft plaatsgevonden. De preken worden gekenmerkt door een heldere opbouw en een duidelijke lijn, zodat ze voor een ieder goed te volgen zijn.
- In de preken komt de eerlijke en heerlijke boodschap van Gods Woord helder naar voren. Eerlijk zoals in de eerste preek: 'Daar zitten ze, in ballingschap. Ze zitten in de gevangenis. Ze zitten daar vanwege hun ongerechtigheden en ontrouw. Ze zitten

daar vanwege hun menigvuldige zonden'. Heerlijk, zoals in de zevende preek, als het er over gaat dat God woont bij dien die van een verbrijzelde en nederige geest is: 'Hij maakt woning bij de mensen. Hoe doet Hij dat? Wel, dan zendt Hij Zijn enig Kind'.

- De preken kenmerken zich door bewogenheid met het heil van de hoorders! 'O, ik wenste wel dat ik uw ogen kon openen voor deze werkelijkheid van ons allen van nature' (uit de zevende preek).
- De verschillende hoorders, kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen worden afzonderlijk aangesproken in eerbiedige, hedendaagse taal. Dat maakt ook dat deze preken zeer geschikt zijn voor de leesdiensten. Dat de Heilige Geest ook deze preken zou willen gebruiken tot zaligheid van verloren zondaren en tot opbouw van Zijn Kerk.

ds. J.B. Huisman, Ermelo

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

te Corsica (South Dakota, VS),
ds. J.J. Witvoet te Rock Valley (Iowa, VS);
te Hilversum,
ds. D. de Wit te Borssele;
te Randburg (Zuid-Afrika),
ds. K. Boeder te Dirksland;
te Ridderkerk-Slikkerveer,
ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid;
te Vlaardingen,
ds. H.J. Agteresch te Werkendam.

Bedankt:

voor Sunnyside (Washington, VS),
ds. H. Hofman te Kalamazoo
(Michigan, VS).

PASTORIEZORGEN

Ds. W. Mouw, predikant van onze
gemeente te Opheusden, is maandag
15 november opgenomen op de Intensive
Care van het ziekenhuis Rivierenland
te Tiel. Dit in verband met een lage
zuurstofsaturatie door het coronavirus.
Dinsdag 16 november is hij overgebracht

naar het Radboud UMC te Nijmegen.
Inmiddels mag hij op de medium care
verblijven en is zijn situatie stabiel. Wel is
hij nog erg zwak en zal hij de komende
tijd rust moeten hebben om weer aan te
sterken. De afgesproken preekbeurten
komen derhalve te vervallen. Dat de Heere
hem weer in ons midden wil brengen om
Zijn Woord uit te dragen, is de wens van
onze herder en leraar, maar ook van ons
als kerkenraad en gemeente.

Kerkenraad Opheusden
(incl. afdeling Kesteren)

Berichten

KERNTKSTEN VAN DS. KERSTEN

Op 4 november werd de serie 'In de
voorzeide leer' voorlopig afgesloten.
In samenwerking met het Deputaatschap
Opvoeding, Onderwijs en Catechese van
de Gereformeerde Gemeenten in Neder-
land wordt gewerkt aan een uitgave met
kernteksten van ds. G.H. Kersten over
onderwijs en opvoeding. We zijn onder
andere op zoek naar een bundel met
openingswoorden die ds. Kersten uitge-
sproken heeft op jaarvergaderingen van
de VGS. Wie kan ons helpen? Ook andere
suggesies zijn welkom. U kunt reageren
naar p.kieviet@versluijsschool.nl of bellen
via 06-30750415.

LECTUURPROJECT BIJBELVERSPREIDING

Recent ontvingen de kerkenraden een
mailing van Bible and Book Ministry, het
digitale lectrurproject van het Depu-
taatschap Bijbelverspreiding. Dit project
bestaat uit een website waarop gratis
geestelijke lectuur te downloaden is in

Voor alle in dit nummer genoemde
toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

veertien talen. Met gebed en financiële
ondersteuning van de gemeenten kunnen
we nog meer boeken laten vertalen en
online zetten. Helpt u mee?

Voor meer informatie:
digitalelectuur.bbministry.com

LEERGANG CATECHESE

Voor de omgeving Genemuiden orga-
niseert CGO een leergang catechese
van twee avonden te Genemuiden.
De thema's zijn 'Omgaan met jongeren'
(4 januari) en 'De gereedheidskist van
de catecheet' (12 januari). De avonden
duren van 19.45 uur tot 22.00 uur. Spre-
ker is J. Schouls. Voor meer informatie
en aanmelden: www.cgo.nu/toerusting/
toerusting-ambtsdragers

ZANGAVOND VOOR DS. KOHL

Op zaterdag 27 november zingt mannen-
koor Selah uit Capelle a/d IJssel voor
de gemeente van ds. Kohl in Mayrhofen
(Oostenrijk). De meditatie wordt verzorgd
door ds. A. Moerkerken. Ds. Kohl vertelt
zelf over zijn werk. Vanaf 19.45 uur is de
video-uitzending te bekijken. Meer infor-
matie over het doel van de avond en de
stream vindt u op www.gg-moriakerk.nl/mayrhofen

“

**'IK HAD GISTEREN EEN ZOETE
TIJD AAN DE TAFEL DES
HEEREN. MIJN ZIEL WERD
AANGERAAKT OM MIJN
DIERBARE JEZUS, DE HEERE
DER HEERLIJKHEID, TE ZIEN
IN ALLE OMSTANDIGHEDEN
VAN ZIJN LIJDEN; OM HEM
GEKROOND TE ZIEN MET
DE VLOEK, GENAGELD AAN
HET KRUIS VAN DE VLOEK,
EN DAT TUSSEN TWEE
MOORDENAARS. WAT EEN
VERNEDERING! O, IK KON HET
NAUWELIJKS VERDRAGEN.'**

RUTH BRYAN

Kerkdiensten

ZONDAG 28 NOVEMBER 2021

Aagtekerke 9.00, 11.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Aalst 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Alblasserdam 9.00, 11.30 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Alphen a/d Rijn 14.30 uur ds. P.J. de Raaf; Amersfoort 9.00, 11.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 10.00 en 16.00 uur stud. M.G. van Middendorp; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. G. van Manen; Barneveld-Centrum 11.00 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Berkenwoude 10.00 uur ds. G. Clements en 15.00 uur ds. H. Brons; Bodegraven 10.00 uur ds. W. Silfhout en 19.15 uur ds. W.A. Zondag; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. A. Schot; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Delft 18.30 uur stud. J.M. Evers; Den Haag-Scheveningen 14.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Deventer 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 9.30, 11.45 en 17.00 uur ds. W.A. Zondag; Drachten 9.30 en 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Ede 9.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. H. van der Heiden; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 9.30 uur ds. C.A. van Dieren; Genemuiden 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. A. Verschuure; Goudswaard 18.30 uur ds. W. Silfhout; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; 's-Gravenzande 19.00 uur ds. G.J. Baan; Haamstede 16.30 uur ds. C. Harinck; Hardinxveld-Giessendam 18.30 uur ds. G. van Manen; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 18.00 uur ds. M.H. Schot; Herkingen 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Hilversum 10.00 en 17.00 uur ds. J.W. Verweij; Hoedekenskerke 10.00 uur ds. M. Karens en 17.00 uur stud. A.E. Brijder; Hoofddorp 18.00 uur ds. B. Labee; Hoogeveen 19.00 uur ds. H. van der Heiden; Houten 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30, 14.00 en 17.00 uur ds. D.W. Tuinier; Kamperland 10.00 en 14.30 uur stud. A.E. Brijder; Kapelle-Biezeling 10.00 en 16.30 uur ds. J. IJsselstein; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur ds. G. Pater; Kesteren (in kerkgebouw Ger. Gem. Opheusden) 18.00 uur ds. E. Hakvoort; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 10.00 en 14.30 uur ds. P.C. Vlot; Krabbendijke 18.00 uur ds. P.C. Vlot; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 15.30 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Kruijning 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds.

A.T. Huijser; Leerdam 10.00 en 18.30 uur ds. W.J. Karels; Leiderdorp 16.00 uur ds. P. Mulder; Lelystad 18.00 uur ds. R. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; Marknesse 19.00 uur (H.D.) ds. A. Verschuure; Meeuwen 9.30 en 18.00 uur stud. M. Boersma; Meliskerke 9.30 uur ds. C. Harinck en 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Melissant 15.00 uur ds. M. Blok; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 18.30 uur ds. J.B. Zippro; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; Naaldwijk 9.30 en 16.00 uur stud. J.M. Evers; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. J.B. Huisman; Nieuwerkerk 14.30 uur ds. L. Blok; Nieuwe-Tonge 10.00 en 16.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Nisse 14.30 uur ds. D. de Wit; Ooltgensplaat 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 18.15 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Oostburg 15.30 uur ds. M. Karens; Oosterland 14.30 uur ds. K. Boeder en 18.30 uur ds. J.J. Tanis; Oostvoorne 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. G. Hoogerland; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Oudemirdum 19.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Oude-Tonge 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Poederrijen 14.30 uur ds. C. Hogchem; Poortugaal 16.00 uur ds. W. Silfhout; Puttershoek 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ridderkerk 9.30 (H.D.) en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 15.00 uur (H.D.) ds. H.J. Agteresch; Rijssen-West 9.30, 14.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Rijssen-Zuid 9.30, 14.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 15.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Rotterdam-Alexanderpolder 14.45 uur ds. W.A. Zondag; Rotterdam-Centrum 15.00 uur stud. M. Boersma; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.00 (H.D.), 15.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; Sint Annaland 14.00 uur ds. S. Maljaars; Soest 18.30 uur ds. M. Joosse; Spijkenisse 14.30 uur ds. G.J. Baan; Sprang-Capelle 14.30 uur ds. E. Bakker; Stolwijk 10.00 uur ds. J. Schipper en 19.00 uur ds. G. Clements; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. B.J. van Boven; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 15.00 uur ds. E. Hakvoort en 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; Utrecht 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 15.00 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 19.00

uur ds. W. Harinck; Vlissingen 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Werkendam 9.30 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 14.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Wolphaartsdijk 9.30 en 18.00 uur ds. L. Blok; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; Zwijndrecht 9.30 (H.A.), 15.00 (H.A.) en 18.00 uur (H.A.) ds. H.E.P. Fortuijn;

DINSDAG 30 NOVEMBER 2021

Ede 19.30 uur ds. M. Joosse; Oosterland 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Poortugaal 19.30 uur ds. E. Bakker; Terwolde - De Vecht 19.30 uur ds. A.T. Huijser.

WOENSDAG 1 DECEMBER 2021

Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 19.30 uur ds. A. Schreuder; Gouda 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Kesteren 19.30 uur ds. M. Karens; Meeuwen 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Melissant 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Mijdrecht 19.30 uur ds. J.B. Huisman; Nijkerk 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Nunspeet 19.30 uur ds. A. Schot; Oud-Beijerland 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Soest 19.30 uur ds. R.A.M. Visser; Veen 19.30 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 19.30 uur ds. B. Labee; Waardenburg 19.30 uur ds. D. de Wit; Westzaan 19.30 uur ds. A. Verschuure; Zoetermeer 19.30 uur ds. A.A. Brugge.

DONDERDAG 2 DECEMBER 2021

Alblasserdam 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Borssele 19.30 uur ds. D. de Wit; Dinteloord 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Dirksland 13.45 uur (huw.bev.) ds. K. Boeder; Genemuiden 19.30 uur ds. A. Verschuure; Hoofddorp 19.45 uur ds. M. Joosse; Krimpen a/d IJssel 19.45 uur ds. J. Schipper; Lisse 19.45 uur ds. F. Mulder; Naaldwijk 19.45 uur ds. J. van Rijswijk; Oostvoorne 19.30 uur ds. G. Pater; Oude-Tonge 19.30 uur ds. L. Blok; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. A. Schot; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. A.T. Huijser.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 28 NOVEMBER 2021

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur evang. M. Vos; Emmen (Prinses-selaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur evang. S. de Visser; Merkssem (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

De Heer' is recht in al Zijn weg en werk.
Psalm 145 vers 6

Bedroefd geven wij u kennis dat na een kortstondige ziekte door de Heere uit ons midden is weggenomen onze geliefde neef en vriend

Cornelis Reinier van den Berg ~ René ~

in de leeftijd van 71 jaar.

Familie Van den Berg
Familie Van Dijk
Janny Bakker
Aafje van de Werken

Zwijndrecht, 19 november 2021

Correspondentieadres: De heer N.H. van Dijk
Koninginneweg 103
3331 CD Zwijndrecht

Uw blijken van medeleven stellen wij zeer op prijs. Wij ontvangen deze graag schriftelijk.

De rouwdienst zal gehouden worden op D.V. zaterdag 27 november om 10.30 uur in de Eben-Haëzerkerk, waarna de begrafenis zal plaatsvinden op de Algemene Begraafplaats aan de Jeroen Boschlaan te Zwijndrecht om ongeveer 12.00 uur. Als u de rouwdienst wilt bijwonen, dient u zich aan te melden via scriba@gergemzwijndrecht.nl

U kunt de rouwdienst (beeld) en de begrafenis (geluid) ook volgen via www.phvanderleer.nl/meeluisteren

Geen bloemen, geen toespraken en graag in gepaste kleding

Met droefheid en verslagenheid heeft het Deputaatschap Kerkelijke Dienstverlening van de Gereformeerde Gemeenten kennisgenomen van het overlijden van zijn gewaardeerde deputaat

C.R. van den Berg

in de leeftijd van 71 jaar.

Vanaf 2014 heeft hij ons deputaatschap met wijsheid en tact mogen dienen, de laatste jaren in de functie van 2e voorzitter. Daarnaast was hij sinds 2002 lid van de Werkgroep Archieven & Documentatiecentrum Gereformeerde Gemeenten, waarvan sinds 2016 als voorzitter.

De Heere gedenke de achtergebleven betrekkingen in dit grote verlies.

Namens Deputaatschap Kerkelijke Dienstverlening
Ds. H. van der Heiden, voorzitter
L.W. Both, secretaris

Namens Werkgroep Archieven & Documentatiecentrum
J.W. Weijers, secretaris

Namens Bureau Kerkelijke Dienstverlening
G.J. ten Bolscher, directeur

Woerden, 19 november 2021

Advertenties

ORGELBOUW ADVIES COMMISSIE

een betrouwbare partner!

■ NIEUWBOUW
■ RESTAURATIE
■ OVERPLAATSING
■ ONDERHOUD

ook voor
akoestische
vraagstukken

Voor meer informatie:
Dhr. H. den Hollander
T (010) 435 44 35
E h.den.hollander@kliksafe.nl

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Nieuw in Kanselserie 9. Dankdag,
10. Ook voor heidenen, ds. E. Venema
www.ramshoorn.nl

Reformatische
Relatiebemiddeling

**Op zoek naar een partner
in de reformatische gezindte?**

Tel.nr: 06 - 1732 9621
www.refo-relatie.nl

De dauw des hemels

Ds. G. van Reenen

384 pagina's

19,95

Nadat ds. Van Reenen vijf gemeenten had gediend, ging hij vanwege zijn gezondheid op betrekkelijk jonge leeftijd met emeritaat. In de jaren daarna schreef hij veel preken en samspraken. Uit deze nagelaten preken is dit dagboek samengesteld.

Bestel bij uw
boekhandel of via
www.debanier.nl

de
banier
UITGEVERIJ

Cursussen Oudvaders

U zult ervaren dat u zich de inhoud van een boek op een leerzame wijze eigen maakt.

Schrijf u in!

Voor meer info zie onze website of bel voor een gratis brochure
tel. 0118-583025 /0172-532796

Maatjes & Lotgenoten gezocht. Deel een stukje dagelijks bestaan, regio 078.
Stichting kleinsteun.nl 06-34180256
weduwe | beperkte | eenverdienergezin

Te koop. Twee onder één kap woning in Meeuwen. Vlakbij GG.
Info: [www.demakelaarsvanalテナ.nl](http://www.demakelaarsvanalтена.nl)

Zoekt u een mediator of organisatie-adviseur?

Bel: 06 - 53868881

www.bvissermediation.nl
www.bvisserconsultancy.nl

BBV

Barneveldse Begrafenis Vereniging

voor een waardige, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Begrafenisverzorgers:

Dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55
0342 - 44 18 12

Dhr. G.M. van Lagen
(06) 20 12 44 00

www.BBVer.nl

Gezocht: Teamleider zorg in Moerkapelle!

Heb jij leidinggevende kwaliteiten en kun je goed coachen? Ben je een verbinder en wil je jouw collega's in hun kracht zetten? Solliciteer naar de functie van teamleider zorg binnen Beth-San in Moerkapelle!

Meer informatie?

Kijk op werkenbijcedrah.nl of neem contact op met Marieke:

✉ m.smits@cedrah.nl

☎ 06 21 13 68 91

Woonzorgcentrum

Beth-San

Wilde Veenen 1
Moerkapelle

Cedrah
Wonen • Zorg • Diensten

HUDSON TAYLOR
Stichting Bijbelse Hulpverlening China

Maandelijks ontvangen duizenden Chinezen Bijbel onderwijs in tijden van corona

Maak uw gift over op
NL56 RABO 0347 3760 29
t.n.v. Hudson Taylor/SBHC
te Dordrecht.

Draag ook bij en geef voor de ontwikkeling van meer videolessen

Handen vouwen, Toerusting bieden en Steun geven! Of doneer via: www.hudsonstaylor.nl

Amandelhof Capelle a/d IJssel

- Verzorgende IG *Op oproepbasis*
- Gespecialiseerd Verzorgende IG
16-24 uur per week

Beth-San Moerkapelle

- Activiteitenbegeleider
Uren in overleg
- Verzorgende IG (nachtdienst)
Uren in overleg

Centraal Bureau Barendrecht

- Stagiair managementassistent
Uren in overleg

Eben-Haëzer Middelburg

- Huishoudelijk medewerker
Uren in overleg
- Verzorgende IG Thuiszorg
Uren in overleg

Hebron Nieuwerkerk

- Verpleegkundige (niveau 4)
Uren in overleg
- Verzorgende IG

Nebo Zwijndrecht

- Huishoudelijk medewerker
Uren in overleg

Rehoboth Goes

- Activiteitenbegeleider
Op oproepbasis
- Verpleegkundige (niveau 4)
Uren in overleg

Uitzicht Vlaardingse

- Verzorgende IG *Uren in overleg*
- Verpleegkundige (niveau 4)
16-24 uur per week

Kijk snel op werkenbijcedrah.nl
voor meer informatie en solliciteer direct!
We heten je graag welkom!

Cedrah
Wonen • Zorg • Diensten

Vos
begrafenisverzorging

Wij verzorgen alleen begrafenis in elke woonplaats in Nederland, maar voornamelijk op de Veluwe, in Kampen en omgeving en in Rijssen en omgeving.

Dag en nacht bereikbaar en beschikbaar.

Regio Kampen, IJsselmuiden, Genemuiden
Ditmar Markusse T 038 33 323 83

Regio Rijssen, Enter, Wierden
Jan Kamp & Mark Vos T 0548 540 053
Anja van den Belt - van den Dijk, Contactpersoon / verzorgdame

Regio Veluwe en omliggende gebieden
Benny Vos & Mark Vos T 0577 401 689

Natuurlijk verzorgd

www.begrafenisverzorgingvos.nl

Wordt dealer
en ga voor puur.

Mail Daan
Blankestijn via
daan@agicon.nl

Meer weten?
Bel 06 12 02 24 87.

Gezond, natuurlijk
en heerlijk zacht van
smaak.

Glutenvrij en rijk
aan Vitamine B en
mineralen.

Go naar
boekweitthee.nl

DINANT VAN DIJK
begrafenisverzorging *de laatste zorg*

*Respectvolle en
persoonlijke aandacht*

Verzorgt begrafenis waar u wenst.
Genemuiden - IJsselmuiden - Kampen -
Zwolle - Urk - Staphorst en omgeving

T: 038-337 61 29 Burg, ten Veldestraat 22
M: 06-24 80 09 17 8281 ZS Genemuiden
www.delaaatzorg.nl info@delaaatzorg.nl

dag en nacht bereikbaar - geen crematie

**Kraamzorg in een
vertrouwde sfeer**

**Tevredenheid door kwaliteit,
met behoud van identiteit.**

Bel voor meer informatie of aanmelden
0187-48 91 73 www.shgzorg.nl

**DUBBELDIKKE
terdege
7,95**

Bestel het winternummer via terdege.nl/saambinder of 055-5390498

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

 begrafenisverzorging
Den Hollander

- Alleen begrafenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

🏠 Mozartlaan 13
 3131ES Vlaardingen

☎ 010 - 460 05 09

✉ info@tdenh.nl

🌐 www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Laatste preken v JC Philpot 1-3 à €10,00
William Gadsby 1-3 à €10,00
Preken van John Kershaw 1+2 €25,00
 En meer! hetbraambos.nl 078-6933783

EXCLUSIEVE AANBIEDING
 TOT D.V. 4 DECEMBER
KIES NU VOOR EEN JAAR- OF
365 DAGEN ABONNEMENT EN ONTVANG
GRATIS DE CD
Mannenzang in Opheusden

Ga naar www.pieterheykoop.nl/abbonement en kies voor een jaar- of 365 dagen abonnement

Op=op Beperkte oplage!
 (Deze CD is NIET anders dan op deze manier te verkrijgen !)

Hulp nodig bij het omzetten van je abonnement?
 Mail dan naar app@pieterheykoop.nl en wij gaan het voor je regelen!

Begrafenisonderneming
de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
 van alleen begrafenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begrafenisondernemingdejongh.nl
www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Voorraad Deals
Nieuwe Orgels !
 Grote collectie en direct leverbaar.

Bezoek onze ruime showroom op afspraak.
 Bel 06 - 15 295 240

Orgelcentrum Het Binnenveld
 Friesesteeg 56, Rhenen, tel. 0317-612010

www.orgelcentrum.nl

(Leerling) matroos gezocht! Weekend vrij.
 ms. Levina Helena
 Tel: (06) 11 85 53 16 / (06) 57 31 00 04

Verbeter de weerstand met 37% in 20 dagen! **Carotenoid Complex** van Neolife. November-aanbieding.
 Komme 06-34826766
www.naturalhealthproducts.nl

Bent u ook op zoek naar mooie **raambekleding**? Wij komen vrijblijvend bij u thuis adviseren! We nemen naast veel kleur en stofstalen ook jarenlange ervaring mee. Bel Jan op 06-36294314 of kijk op wiltraamdecoratie.nl

VanWijngaarden

THEORIE

ONLINE LEREN + ONLINE OEFENINGEN VOOR CBS AUTO THEORIE EXAMEN
www.vanwijngaarden.nl

Wilt u kleiner gaan wonen? Te huur: eenpers. huisje. Landelijk gelegen.
 Evt. met zorg. Vanaf 1 januari 2022.
 Kijk op www.rijnwaard-waardenburg.nl
 Of bel: 0653933283.

GEZOCHT: MEEWERKEND VOORMAN W-INSTALLATIE

Gerritsen Installatietechniek is een jong en dynamisch installatiebedrijf dat vakwerk levert op het gebied van warmtepomptechniek, verwarming, energiebesparing, water, elektra, sanitair. We zijn gevestigd in Lunteren en in de hele regio actief.

GERRITSEN
 INSTALLATIETECHNIEK

📞 0342-41 51 55 GERRITSENINSTALLATIETECHNIEK.NL

‘Specialist in vloertegels, wandtegels en PVC vloeren’

KROON
 VLOEREN IN STEEN

Energieweg 8c | 4231 DJ Meerkerk | 0183 - 35 42 25 | kroonvloereninsteen.nl

WILGENHORST
gedenken

ZELF SAMENSTELLEN
VASTE LAGE PRIJS
ALL INCLUSIVE

WWW.WILGENHORST-GEDENKEN.NL

Omdat de route niet altijd makkelijk is

Kom eens langs voor een gratis kennismakingsgesprek, wij zijn specialist in **jongenshulpverlening**.

OUTBACKEXPLORERS
...laat relaties waar legenden

Kijk voor info en locaties op www.outbackexplorers.nl

TE KOOP: ruime hoekwoning, 5 sl.k.,
loopafst. kerk/school. Rustig dorp
Berkenwoude, nabij Gouda/Rotterdam.
Meer info: 06-22842696

Conflictbemiddeling d.m.v.
Mediation voor zakelijk en privé.
Drs. J.C. de Jonge, gecertificeerd
'Psycholoog - Mediator NIP'.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
www.dejonge-consultancy.nl

Prachtige natuur genieten in **Hoog Sauerland**. www.huizesolagratia.nl

D.V. heel december 3e tweedehands boek gratis*, in de winkel en online.
Wesselseweg 178-2, Kootwijkerbroek
www.deboekenkamer.nl

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper **010-458 31 12**
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman **0182-58 39 32**
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

MOOIE COLLECTIE ORGELS
VAN DIVERSE MERKEN
RUIME ERVARING IN
ZAAL- EN KERKORGELS

VERTROUWDE
KLANKEN...

Stolk Orgels

NIEUWERKERK AAN DEN IJSSEL KRABBENDIJKKE
VRIJHEIDSLAAN 55 OOSTPOLDERWEG 15
2912 EA NIEUWERKERK A/D IJSSEL 4413 NN KRABBENDIJKKE

TEL. 0180 31 56 52 | WWW.STOLKORGELS.NL

50 jaar rd

Christen zijn in deze samenleving
RD. Voor het hele verhaal

De doelen van veel mensen zijn rijkdom, macht en aanzien. Zij zetten alles op het hier en nu. Wat betekent deze houding voor een christen en hoe die zich moet opstellen in het dagelijks leven? Wat is onopgeefbaar en wat niet? Wat is principe en wat traditie? Het RD wil helpen bij de meningsvorming hierover door het nieuws vanuit een christelijk perspectief te duiden. Dat doen we in interessante, evenwichtige en betrouwbare artikelen. Het gaat immers om het hele verhaal. En dat verhaal reikt verder dan alleen het aardse. **RD. Geloofwaardig.**

Kijk op rd.nl/saambinder hoe het RD voor het hele verhaal gaat en kies uw proefabonnement.

rd reformatorisch dagblad

BOUWHOF
BEZIG MET JE HUIS.

BOUW, SANITAIR, KEUKEN EN INTERIEUR

SHOP.BOUWHOF.NL

Edisonstraat 115 2723 RT Zoetermeer 079 - 3310700 www.bouwwhof.nl

Op de GEHELE najaarscollectie
3 HALEN, 2 BETALEN
met uitzondering van basis- en nieuwe collectie.

Alle jassen 30% korting!
Sjaals 3 HALEN, 2 BETALEN
Gekleurde hoeden en tassen 30% KORTING
Koopjeshoek 60% KORTING!!
Nog veel uitzoek! OP=OP

Eloïse mode

OPENINGSTUDEN:
Dinsdag 09.00-12.00 uur
Woensdag 09.00-12.00 uur
13.00-17.00 uur
Donderdag 09.00-12.00 uur
13.00-17.00 uur
Vrijdag 09.00-12.00 uur
13.00-17.00 uur
's avonds op afspraak
Zaterdag 09.00-15.00 uur

Dorpsstraat 70
4413 BN Krabbendijkje - Tel. 0113-26 99 59

www.eloisemodkrabbendijkje.nl Volg ons ook op

Zojuist verschenen! - Bijbels dagboek

15e
jaargang

vertrijgbaar bij de boekhandel

Bij het geopende Woord

Bijbels dagboek geschreven door verschillende predikanten uit de Gereformeerde Gemeenten. Alle scribenten behandelen per maand een onderwerp, zoals: De priesterdienst, Psalmen, Jeremia, Nachtgezichten van Zacharia enzovoort.

Een dagboek voor het hele gezin!

Geb.
378 blz.
14,90

Welkom in onze winkel,
of bezoek onze webshop gebrkoster.nl

Aan dit dagboek werkten mee: ds. G.J. van Aalst, ds. H.J. Agteresch, ds. A.P. Baaijens, ds. P.D. den Haan, ds. J.B. Huisman, ds. J.M.D. de Heer, ds. M. Karens, ds. P. Mulder, ds. J. Schipper, ds. J.W. Verweij en ds. D. de Wit. De maand oktober is gevuld met meditatieve gedachten over Psalm 25 van wijlen ds. A. Hoogerland. De bijdragen voor de feestdagen zijn door ds. C. Hogchem verzorgd.

Uitgeverij Boekhandel
Gebr. Koster
Nairacstraat 17, Barneveld
tel. 0342 - 41 69 86

Bent u/jij op zoek naar waardevolle dagbesteding?

Dan hebben wij een plekje voor jou! waar je kunt bakken, bedienen, een theevenwennerij verzorgen, snoeien, fruit plukken, kussen en nog veel meer.

De Jachthoeve is een zorgboerderij met een fruihof, een winkel, een bakkerij en een terras waar gewerkt wordt met kwetsbare mensen die zichzelf mogen zijn en zich hier verder kunnen ontwikkelen.

Wij bieden begeleiding aan mensen met o.a. een verstandelijke beperking, psychiatrische problemen, autisme en niet aangeboren hersenletsel. Hierbij richten we ons op de behoefte en de interesse van de zorgvrager.

Heb je interesse? Bel gerust of kom langs (dinsdag t/m vrijdag).

Ook vrijwilligers hartelijk welkom!

De Jachthoeve

www.dejachthoeve.nl
Roekelse Zandweg 7a
Wekerom
06-83995378

Begravenisonderneming

Treur

Kroostweg 22
3704 ED Zeist
030 692 42 58
06 573 156 89
info@begravenisondernemingtreur.nl
www.begravenisondernemingtreur.nl

Thuis uw nieuwe PVC vloer kiezen?
Nieuwe collectie hout/steendecoren.
Afspraak? Bel 06-19557166 of mail
info@devloerenkoning.nl

ATELIER
— BY WILLEMJIN
LIJSTENMAKERIJ | LAMPENKAPPEN | WANDKUNST
Ebweg 1B Barendrecht | www.atelierbywillemijn.nl

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Perengaard 65, 3264 PB Nieuw-Beijerland
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,40 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Voor niemand bang

DE ZIEKE WYCLIFFE KRIJGT ONVERWACHTS BEZOEK VAN DE KERK

Charles schudt bezorgd zijn hoofd. Ondanks dat Wycliffe zó ziek is, heeft hij tegen hem gezegd dat hij absoluut niet van plan is te zwijgen. Integendeel. Wycliffe bidt vurig of hij beter mag worden. De reden daarvan is een diep geheim! Hij wil de Bijbel in het Engels vertalen, zodat het Engelse volk zélf de Bijbel kan lezen ...

Verschrikt kijkt Charles op. O, o, hoor Wycliffe weer eens kreunen! Hij gaat snel terug naar de donkere ziekenkamer. Urenlang zit hij aan het bed van zijn zieke vriend. Af en toe dommelt hij zelf ook even weg. Dan schrikt hij wakker. Hij houdt zijn adem in. Hoort hij dat goed? Komt daar iemand binnen? Zo snel hij kan, loopt hij naar de deur van de pastorie.

'Goedemiddag, broeder, goedemiddag', klinkt het vriendelijk. 'Wij komen op ziekenbezoek.'

Charles voelt alle kleur uit zijn gezicht wegtrekken. Daar staan vier monniken. Vier aartsvijanden. Wat moeten die hier!?

'Gaat u even opzij, broeder. Wij willen graag meelevens met de zieke Wycliffe, die op zijn sterfbed ligt. We hebben het beste met hem voor.'

Voordat Charles antwoord kan geven, duwen de monniken hem opzij. Even later staan ze rond het bed van de doodzieke Wycliffe. De geestelijken nemen hem nauwkeurig op. Ja, gelukkig. Het is echt waar. Hij ziet er inderdaad bar slecht uit. Misschien zijn ze dan toch binnenkort voorgoed van hem verlost! Wat zou dat geweldig zijn. Maar ... het liefst horen ze op zijn sterfbed nog van hem dat hij alles wil herroepen. Wie weet, als de angst voor de dood hem te pakken krijgt ...

Wycliffe ligt met gesloten ogen. Zijn ademhaling is onrustig.

Ik zorg voor de ander

Je kent vast het verhaal uit de Bijbel van Martha en Maria. Martha zorgt voor de Heere Jezus en Maria luistert stil naar Hem. Allebei, zorgen en luisteren, is nodig.

Zorg jij goed voor de ander? Dan kun je denken aan je (pleeg)vader, je (pleeg)moeder, maar ook aan je broers en zussen of opa en oma. Zorg je goed voor die oude meneer die bij jullie in de straat woont? Hij loopt moeilijk en kan bijna zijn boodschappen niet meer doen. Vraag je aan het meisje dat geen moeder meer heeft hoe het met haar gaat? Help je mensen die het moeilijk hebben? Luister je naar een kind dat verdrietig is? Daar help je ook al mee! Echt luisteren naar iemand is ook zorgen voor de ander.

Zorgen voor de ander is een opdracht. Je moet namelijk je naaste liefhebben als jezelf. Weet je wanneer je dit echt gaat leren? Als je God liefhebt. Als de Heere jou gelukkig maakt, omdat Hij je zonden heeft vergeven, dan wil je vanzelf ook de naaste vergeven en liefhebben. Je naaste, die zo verdrietig is. Je vriend of vriendin die het thuis zo moeilijk heeft of zo moeilijk kan leren. Wees ook voor hen een luisterend oor, zeker als ze jou vertrouwen.

Lees eens in het boek "De Christinnereis", hoe de reizigers voor elkaar zorgen. Zij willen God dienen en liefhebben met hun hele hart, maar ook hun naaste. Dat is nu echte, christelijke naastenliefde!

Je kent Psalm 133:3 wel: 'Waar liefde woont, gebiedt de Heer' den zegen; daar woont Hij Zelf, daar wordt Zijn heil verkregen, en 't leven tot in eeuwigheid'. Zorgen voor de ander is een Bijbelse opdracht, maar dat kun je niet alleen. De hoofdman, die de Heere en de naaste liefheeft, heeft ook de Heere nodig. Lees dat maar in Lukas 7!

Lezen: Lukas 7:1-10

Ds. Labee over:

Geestelijke blijdschap

Waarom is er zo weinig geestelijke blijdschap onder Gods kinderen merkbaar?

Hart en huis

Wellicht moeten we beginnen om deze vraagsteller erop te wijzen dat de ware blijdschap een andere is dan de blijdschap van de wereld of de geloofsbeleving in de lijn van 'Blij, blij, mijn hartje is zo blij...'. Als onze geloofsbelijdenis in de Twaalf Artikelen besluit met het vreugdevolle slot 'en een eeuwig leven', krijgen we in onze Heidelbergse Catechismus (Zondag 22, antw. 58) daarover onderwijs: 'Dat, nademaal ik nu het beginsel der eeuwige vreugde in mijn hart gevoel, ik na dit leven volkomen zaligheid bezitten zal, die geen oog gezien, geen oor gehoord heeft, en in geens mensen hart opgeklimmen is, en

dat om God daarin eeuwiglijk te prijzen.'

En Zondag 33 van ons Troostboek spreekt over een 'hartelijke vreugde in God door Christus'. De diepste kern van de echte vreugde in het hart van Gods kinderen komt bij de Middelaar, Jezus Christus, vandaan en is gericht op God. Op de bodem van het hart ligt iets van de ware blijdschap en dat ligt inderdaad dus niet altijd op de lippen... De ware bekering bestaat toch uit een hartelijk leedwezen en een hartelijke vreugde? Als mensen slechts dat leedwezen, die boetvaardigheid altijd maar buitenshuis etaleren, is een vraagteken op z'n plaats. Evenzeer mogen we dat opmerken als men altijd vreugde lijkt te kennen.

We haasten ons wel om daar aan toe te voegen, dat hierbij ook karakter en levensleiding bepalend is. Verder, dat zelfs in de eerste beginselen van het nieuwe leven meer blijdschap ligt dan in alle vreugde van de wereld bij elkaar. De psalmdichter (103:5b) laat ons weten: 'het hart dergenen die den HEERE zoeken,

verblijde zich'. In het naschreien van de Heere ligt al enige blijdschap. Echte, diepe blijdschap mag er zijn als de Middelaar ontdekt wordt aan het hart. En de tweede vrucht van het Geesteswerk die de apostel Paulus noemt, is toch... blijdschap (Gal. 5:22). Ten slotte willen we nog opmerken, dat het ondenkbaar is dat deze geestelijke blijdschap nooit merkbaar is. Hart en huis van een vrome wordt weleens vervuld met blijdschap. Berijmd zingen we ervan: 'Men hoort der vromen tent weergalmen, van hulp en heil, ons aangebracht; daar zingt men blij, met dankb're psalmen: Gods rechterhand doet grote kracht' (Ps. 118:7b). En om niet meer te noemen: 'Maar 't vrome volk, in U verheugd, zal huppelen van zielenvreugd, daar zij hun wens verkrijgen; hun blijdschap zal dan, onbepaald, door 't licht dat van Zijn aanzicht straalt, ten hoogsten toppunt stijgen' (Ps. 68:2a). Er kan toch gehuild worden van blijdschap?

Lezer(es), kent u het beginsel van deze vreugde in uw/jouw hart?

Geest en vlees

Er is nog iets wat we daarbij moeten overdenken. De vrede en de vreugde van de ware pelgrims op aarde zou groter zijn, als zij alléén 'geestelijk' waren en geen verdorven 'vlees' in zich hadden. De nadere reformator ds. F. Ridderus (1620-1683) schrijft in zijn boek 'De heiligmaking' behartenswaardige dingen hierover. We laten een klein stukje volgen: 'De gelovigen zijn als half-genezenen: zij hebben de Geest der wedergeboorte in hun beste deel, in de ziel, terwijl de verdorvenheid het meest zit in het lichaam, in de aardse leden. Zij hebben de inwendige mens, die naar God geschapen is, in de ziel, waardoor zij, in struikelingen, met de verloren zoon, weer tot zichzelf komen.'

Dan gaat deze prediker opwekken om waakzaam te zijn, opdat het vlees hen niet zou overrompelen. Daarbij roept hij op tot de strijd om dit oude bestaan te kruisigen en te doden. Ten slotte klinkt het: 'Gods kinderen verzorgen het vlees niet, maar zij sterven de zonde dagelijks af. Zij maken werk van het vangen van de kleine vossen, en van kruisigen en doden. Want zo wij door de Geest de werken des lichaams doden, zo zullen wij leven (Rom. 8:13)'. Als dat praktisch mag zijn, volgt die tweede Geestesvrucht, blijdschap dus. Dat is werkelijk 'leven' en daarin ligt wezenlijk geestelijke blijdschap!

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.

